

คืนครูสู่ห้องเรียน

🕒 นำเสนอเมื่อ 7 ม.ค. 2558

โดย สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ได้จัดงานแถลงข่าว “เคล็ดตารางชีวิตครูไทยใน 1 ปี เสี่ยงสะท้อนจากครูที่แก้ปัญหาต้องพึ่ง” โดยมีวิทยากร 4 คน ได้แก่ ดร.อมรวิรัช นาคกรทรรพ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ, ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ดร.ไกรยศ ภัทรราชวาท ผู้เชี่ยวชาญนโยบายด้านเศรษฐศาสตร์การศึกษา สสค. และครูอาคม สมพามา ตัวแทนครูสอนดี จากโรงเรียนสายธรรมจันทร์ ราชบุรี โดยมีดิฉันทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ

เริ่มจากผลสำรวจของ สสค. ที่ตามติดตารางชีวิตของครูไทยใน 1 ปี แล้วพบว่าครูไทยถูกดึงเวลาจากการทำหน้าที่สอน ให้ไปทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน จนส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียน โดยได้ทำการสำรวจครูผู้ได้รับรางวัลครูสอนดีจาก สสค. ซึ่งมีอายุเฉลี่ยและวิทยฐานะสูงกว่าครูทั่วไป กระจายตัวครอบคลุมโรงเรียนทุกสังกัดทั่วประเทศ จำนวน 427 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 15 ก.ย.- 15 ต.ค. ที่ผวนมา พบว่า ใน 1 ปี มีจำนวนวันเปิดเรียนทั้งหมด 200 วัน ครูต้องใช้เวลาไปกับกิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนเฉพาะวันธรรมดาถึง 84 วัน หรือคิดเป็น 42% ซึ่งจัดเป็นตัวเลขที่สูงมาก

ดร.ไกรยศ เปิดเผยว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การสอนที่ครูต้องใช้เวลามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 การประเมินของหน่วยงานภายนอกเฉลี่ย 43 วัน ทั้งการประเมินโรงเรียน ประเมินครู และประเมินนักเรียน โดยครูใช้เวลาไปกับการประเมินของหน่วยงานต้นสังกัดในโครงการต่างๆ 18 วัน การประเมินของสถาบันทดสอบ 16 วัน และการประเมินของ สมศ. 9 วัน

ตามด้วยอันดับ 2 การแข่งขันทางวิชาการ 29 วัน และอันดับ 3 การอบรมจากหน่วยงานภายนอก 10 วัน โดยครูส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า กิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การแข่งขันทางวิชาการ การประเมินโอเน็ต การอบรม และการประเมินการอ่าน

ส่วนกิจกรรมที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่าส่งผลเสียต่อการเรียนการสอน คือ การประเมินโรงเรียนโดย สมศ. การอบรม และการประเมินอื่นๆ ซึ่งหน่วยงานประเมินที่ครูส่วนใหญ่อยากให้มีการปรับปรุงมากที่สุด คือ สมศ. 98% รองลงมาคือเขตพื้นที่ และ สพฐ. 1.7% โดยเสนอให้ปรับปรุงวิธีการประเมินที่เน้นผลลัพธ์ของเด็กมากกว่าเอกสารและลดภาระการประเมินลง

“เสียงสะท้อนของครูส่วนใหญ่ต้องการคืนครูสู่ห้องเรียนและลดภาระงานของครูที่ไม่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยลดภาระการประเมินด้านเอกสารลง และควรจัดอบรมในเนื้อหาที่ครูต้องการในช่วงปีภาคเรียนเท่านั้น ที่น่าสนใจคือครูมากกว่า 90% เห็นว่า หากโรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณและการบริหารบุคคลจะมีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเงื่อนไขสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จคือ การมีส่วนร่วมของครู คุณภาพของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชนและนักเรียน”

ทางด้านอาจารย์สมพงษ์ กล่าวว่า ผลสำรวจครูในประเทศของเรายังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับที่ดี คือใช้เวลากับการสอนในชั้นเรียนเฉลี่ยอยู่ที่ 4 ชั่วโมง/วัน แต่ครูกำลังถูกกดดันและเริ่มไม่มีความสุข เพราะภาระงานนอกห้องเรียนที่ดึงเวลาครูออกไปถึง 42% ซึ่งเป็นโจทย์ใหญ่ที่ต้องให้ความสนใจหาเหตุใดคุณภาพการศึกษาถึงไม่ดีขึ้น จากงานวิจัยขององค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกาในปี 2555 ได้ศึกษาเวลาของครูที่ใช้ในห้องเรียนของ 5 ประเทศ ได้แก่ เอธิโอเปีย สาธารณรัฐกัวเตมาลา ฮอนดูรัส โมซัมบิก และเนปาล พบว่า เมื่อครูถูกดึงออกนอกห้องเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนไป 20 - 30% จะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก โดยมิผลกระทบต่อโอกาสการเรียนรู้ของเด็ก สมรรถนะของเด็กต่อเนื้อหาและผลคะแนนของเด็กลดลงอย่างเห็นได้ชัด

“ไม่แปลกใจเลยว่าเหตุใดคุณภาพการศึกษาของไทยจึงไม่ดีขึ้น ยิ่งปัจจุบันมีนโยบายว่าทุกโรงเรียนต้องทำคะแนนโอเน็ต ของเด็กให้สูงขึ้น ยิ่งทำให้ครูไม่ต้องการหนังสือ เพราะไปตีตัวโอเน็ต ทำให้การคิดวิเคราะห์ของเด็กทุกวันนี้เป็นของปลอม ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ แต่เกิดจากการตีข้ออ้างอันตรายนาน สอนเสียงสะท้อนที่ต้องการลดภาระงานของครูลงนั้น ได้ยินมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี แต่ปัจจุบันยังเหมือนเดิม ไม่มีใครตัดสินใจในเชิงนโยบาย ดังนั้นในเมื่อเวลานี้กำลังมีการปฏิรูปการศึกษา และต้องการจะหาของขี้มอมบให้ครู ก็ควรลดภาระงานเอกสาร และต้องทบทวนภารกิจกรมเหล่านี้เกิดประโยชน์ไปถึงตัวเด็กหรือไม่ ผลการประเมินเหล่านี้ถูกนำกลับไปใช้พัฒนาการสอนของครูให้ดีขึ้นหรือไม่”

ขณะที่ดร.อมรวิรัช กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาคณิตศึกษาไทยในยุคนี้ จะสำเร็จได้ต้องมุ่งแก้ไขใน 3 ประเด็น คือ หนึ่ง ต้องปรับกฎหมายคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) เพื่อไม่ให้ครูยึดติดกับการทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะ

สอง ต้องชะลอการประเมินผลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 4 ไว้ก่อนจนกว่าจะแก้ไข 3 ประเด็นหลักนี้ได้ก่อน คือ 1) มาตรฐานตัวชี้วัดที่ไม่สะท้อนคุณภาพจริง 2) มาตรฐานผู้ประเมิน และ 3) ภาระงานเอกสาร

สาม ปรับวิธีการสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ให้เน้นที่กระตุ้นพัฒนาการของเด็ก มิใช่การสอบระดับชาติที่ไขข้อสอบเพียงชุดเดียววัดผลเด็ก

“เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ต้องการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่ให้มาก และที่สำคัญจะต้องมีการสร้างกลไกระดับชาติเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 10 ปี ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับกระบวนการปฏิรูป โดยได้มีการเสนอผ่านสภาปฏิรูป ผมจึงมั่นใจว่าไม่มีสิ่งไหนที่จะมีความหวังในการปฏิรูปการศึกษาได้เท่าขณะนี้ ขอมูล สสค. จึงเป็นประโยชน์ในการตั้งโจทย์ปฏิรูประบบการศึกษาครั้งใหม่ที่มีโจทย์รวมของทุกกระทรวงไม่เพียงแต่ สปช.- สนช.- สศ. เท่านั้น เพราะทิศทางใหม่ของการศึกษาจะเป็นเรื่องการพัฒนาคนที่ต้องทำร่วมกัน”

ส่วนนายอาคม สุขพามา ตัวแทนครูสอนดี กล่าวว่า รางวัลของเด็ก คือ การได้มีครูอยู่ในห้องเรียน ผมจึงขอคืนเวลา 84 ชม. ให้กับเด็กนักเรียน และเห็นว่าควรมีการปรับรูปแบบวิทยฐานะใหม่ที่มีมุ่งสู่การพัฒนาเด็กมากกว่าการผลประโยชน์ที่ครูได้รับ ดีใจที่ สปช. จะเร่งแก้กฎหมายให้ปรับระบบการประเมินวิทยฐานะเพื่อให้ครูได้มีโอกาสอยู่ในห้องเรียนเพิ่มขึ้น

“อยากให้ทบทวนวิธีการสอบโอเน็ตใหม่ เพราะถ้าวัดด้วยคำถามแบบปรนัย โดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันทั่วประเทศ และบอกว่าผลสัมฤทธิ์ของเด็กต่ำ ตนคิดว่าไม่ยุติธรรม เพราะเราไม่ได้วัดในสิ่งที่เด็กใช้ และไม่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ทุกวันนี้โรงเรียนยังถูกฉกฉวยผลประโยชน์จากกระทรวงต่างๆ โดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือ และให้ครูเป็นผู้สร้างเครื่องมือ เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานตนเอง ทุกวันนี้ครูจึงต้องทำหลายหน้าที่ ทั้งสอน เป็นที่ปรึกษาเด็ก เยี่ยมบ้านเด็ก และทำงานธุรการ ซึ่งรู้สึกไม่ยุติธรรมกับครู จึงอยากให้แก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน”

ที่ผ่านมา เด็กเรียนไม่เก่ง เด็กมีปัญหา เรามักจะโทษคุณครู และคุณครูมักตกเป็นจำเลยทุกครั้งเมื่อเราพูดถึงการปฏิรูปการศึกษา ผู้คนมักคาดหวังอยากให้ครูมีคุณภาพ แต่เราไม่ได้ฟังเสียงของครูเลย ไม่ได้มองเห็นว่าแท้จริงแล้วที่ครูต้องประสบชะตากรรมอยู่ขณะนี้ ส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนใหญ่ก็เกิดจากผลพวงของระบบเชิงโครงสร้างที่ทำให้ครูต้องทิ้งเด็กไว้ในห้องเรียน ด้วยเหตุผล “ต้อง” ทำภารกิจอื่นๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวกับการสอนหนังสือเลย

ถึงเวลาแล้วค่ะ ที่การ “คืนครูสู่ห้องเรียน” ต้องเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา !!

ที่มา :

<http://www.manager.co.th/QLL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000141970>